

определять пропорционально им энергетические и ремонтные расходы, связанные с передвижением поездов по участкам. Данное понимание величины механической работы изменяет практические подходы к определению оптимальных скоростей движения поездов на действующих железнодорожных линиях по минимуму расходов на передвижение и способствует этим самым сбережению затрат энергетических ресурсов.

УДК 658.14

**МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО
ОПТИМАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ВЛАСНОГО
КАПІТАЛУ З ВИКОРИСТАННЯМ МОДЕЛІ
ДЮПОН**

*Нескородева І. І., к. е. н., доцент,
Кіріченко А. В., студентка (ХНЕУ)*

Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства значною мірою залежить від раціонального процесу розроблення та реалізації управлінських рішень. У сучасній вітчизняній та зарубіжній практиці існує безліч методів і моделей ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Тому не викликає сумнівів необхідність аналізу ефективності їх використання та обрання найбільш результативного для цього інструментарію.

Взагалі поняття ефективності використання фінансових ресурсів підприємства зустрічається дуже рідко. Частіше науковці та економісти приділяють особливу увагу питанню ефективності використання капіталу, який здійснюється за допомогою коефіцієнтів рентабельності. Серед відомих спеціалістів, що займаються розгляданням даної проблеми заходяться: А. Д. Шеремет, В. В. Ковальов, Є. С. Стоянова, М. Д. Білик, І. А. Бланк, Г. В. Савицька та ін..

Показники рентабельності капіталу є найголовнішими в системі критеріїв оцінки діяльності підприємства. Саме тому, було обрано факторну модель фірми Дюпон, яка успішно об'єднує основні аспекти управління підприємством: прибутковість власного капіталу, активів і ефективність ухвалення операційних, інвестиційних і фінансових рішень [2]. Призначенням даної методики є визначення впливу на ступень рентабельності власного капіталу основних факторів, таких як: рентабельності продажів, ресурсовіддачі і структури джерел засобів, авансованих в дане підприємство [4].

На основі вихідних даних фінансової звітності підприємства АТЗТ «Агропродторг» за 2007 – 2009 роки було проведено факторний аналіз

по схемі Дюпона та виявлено вплив кожного фактора на рентабельність власного капіталу методом абсолютних різниць.

Згідно з отриманими даними рентабельність власного капіталу на протязі 2007 – 2008 роках знизилась з 8,6 % до 1,31%. Основні причини такої негативної тенденції - це помітне скорочення ресурсовіддачі з 9,13% до (- 6,08%) та незначне зниження показника рентабельності продаж. За період з 2008 по 2009 рік спостерігається значне збільшення показника рентабельності власного капіталу з 1,31% до 8,29% за рахунок позитивної зміни коефіцієнта фінансової залежності.

Таким чином можна зробити наступні висновки:

1. Для підвищення ресурсовіддачі підприємства необхідно детальніше вивчити показники оборотності капіталу і встановити, на яких стадіях кругообігу відбулося уповільнення руху грошових коштів.

2. Збільшення коефіцієнта фінансової залежності призводить до збільшення рентабельності власного капіталу. Але даному підприємству потрібно уважно слідкувати за позичковим капіталом, адже збільшення частки залучених коштів у структурі капіталу може привести до збільшення ризику втрати фінансової стійкості.

УДК 336.145.2

**ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗМІСТУ
ПОНЯТТЯ “МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ”**

*Нескородева І. І., к. е. н., доцент,
Ткач С. М. студент (ХНЕУ)*

На сьогодні в Україні стоїть питання вирішення проблем фінансування дефіциту місцевих бюджетів, що пов'язане з відсутністю досконалого механізму регулювання міжбюджетних відносин в країні та ефективної бази формування доходної частини регіональних бюджетів.

Питанням процесу формування доходної бази місцевих бюджетів були розглянуті у роботах таких науковців як: С. Бейлі, Ш. Бланкарт, І. Озерова, С. Слухай, О. Василик, О. Кириленко, У. Еванс, В. Опаріна, та інших.

Але поряд з цим відсутній єдиний погляд, щодо визначення економічної категорії місцевих бюджетів. Це обумовлено тим, що одні автори зосереджують увагу на розподільному характері бюджетних відносин, а інші ж зосереджують увагу на матеріальному змісті місцевих бюджетів.

Не зважаючи на численну кількість авторів які досліджували поняття “місцеві бюджети” так і не вдалося сформувати єдиної думки. А це в свою

чергу призводить до виникнення проблемних питань між бюджетами різних рівнів в аспекті законодавчого регулювання [1].

Термінологічний аналіз поняття «місцеві бюджети» дає змогу зробити висновок про те, що науковці в своїх роботах не повністю розкривають зміст при трактуванні дефініції «місцеві бюджети». Це, на наш погляд, з'ясовується тим, що в даних поняттях не враховується те, що за сутністю економічної категорії місцеві бюджети відображають певну чітко обмежену частину грошових відносин, які функціонують на окремій території та виникають між органами місцевого самоуправління - з одного боку, підприємствами, організаціями, фізичними особами - з іншого боку, з приводу формування фондів грошових коштів.

Місцеві бюджети - це важлива ланка фінансової системи, яка передбачає розподіл та перерозподіл ВВП, між галузями економіки, верствами населення й територіями з метою підвищення ефективності економіки та добробуту громадян.

Враховуючи вище наведе, пропонуємо більш узагальнене та уточнене поняття. Місцеві бюджети – це сукупність законодавчо регламентованих відносин між місцевою виконавчою владою та фізичними та юридичними особами, з приводу розподілу та перерозподілу ВВП, з метою формування фондів грошових коштів, призначених для задоволення суспільних потреб.

Доходна частина місцевих бюджетів складається з доходів, що враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів, та доходів, що не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів [3].

Фінансова незалежність місцевих органів влади є найважливішим критерієм демократичного розвитку держави.

Розподіл доходів між державним і місцевими бюджетами відбувається шляхом розмежування і закріплення податків, зборів та обов'язкових платежів за ланками бюджетної системи. Але такий спосіб не забезпечує формування достатньої доходної бази місцевих бюджетів для виконання покладених на місцеві органи влади функцій та завдань. Органи місцевого самоврядування не зацікавлені у збільшенні доходів на своїй території [2].

Дослідження теоретичних основ виконання місцевих бюджетів України дає змогу дійти наступних висновків.

На сьогодні не існує єдиного погляду на трактування економічної категорії «місцеві бюджети». Було запропоновано уточнене поняття «місцеві бюджети» з позиції матеріального змісту та форми. Такий підхід створює базу для удосконалення теоретичних основ функціонування бюджетного процесу в Україні.

Важливу роль для становлення самостійних

місцевих бюджетів відіграє порядок здійснення та склад видатків. У місцевих органах влади мають бути визначені функції і завдання. У рамках цих функцій у сфері власних повноважень необхідною є свобода рішень місцевих органів влади в здійсненні видатків із місцевих бюджетів.

УДК 338.47:656.2(477)

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

Панченко Н.Г., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Труднощі, які впливають на функціонування залізничного транспорту в наш час, потребують від галузі утворення дієвого механізму забезпечення економічної безпеки.

Під економічною безпекою галузі розуміють стан захищеності її підприємств від негативного впливу зовнішніх і внутрішніх погроз, що дестабілізують факторів, при якому забезпечується стійка реалізація їхньої місії й цілей.

Для кожного підприємства існують «зовнішні» і «внутрішні» загрози причому сугубо індивідуальні. Разом з тим, зазначені категорії включають окремі елементи, які прийнятні практично до будь-якого суб'єкта господарської діяльності.

Головними зовнішніми загрозами економічної безпеки залізничного транспорту є:

кризовий стан у країні, який зумовлено, з одного боку, світовою фінансовою кризою, з іншого, наслідками неефективного господарювання, як на рівні підприємств, так і на рівні економіки держави;

недосконалість законодавства;
посиленням конкуренції, особливо зі сторони автомобільного транспорту;
втратою традиційних ринків збуту транспортних послуг;

обмеженістю діяльності на міжнародному ринку транспортних послуг;

ресурсно-технічною залежністю залізничного транспорту від вітчизняних та закордонних (в основному російських) виробників.

До основних внутрішніх загроз галузі слід віднести:

використання зношених фондів і енергоємних технологій;

недосконале науково-дослідне та інформаційне забезпечення;

недостатній обсяг коштів у підприємств для їх розвитку;

невідповідність якості послуг залізничного транспорту зростаючим споживчим вимогам та міжнародним стандартам;

недостатній рівень мотивації працівників